

[Korsgaard.]

gerne paa den paagældende Dag, vilde der fremkomme en Situation, som jeg i hvert Fald i høj Grad vilde være tilbøjelig til at anse for en meget kritisk Situation. Men det er jo slet ikke det Problem, der foreligger. Det Problem, der foreligger, er, at man ad kunstig Vej vil skabe en Husleje, som er billigere, end den efter Markedsprisen naturligen maatte være. Og da bliver Spørgsmaalet dette: Er det samfundsmæssigt set rigtigt? Ja, det er, som jeg før sagde, at smide Privilegier i Grams til rige og fattige, til Folk med store Fornødenheder og Folk med mindre Fornødenheder, planløst at give alene ud fra den Tilfældighed, om den paagældende er kommet ind i en Lejlighed paa et senere eller et tidligere Tidspunkt. Dette forekommer mig at være en Politik, der samfundsmæssigt set i det lange Løb er fuldkommen urimelig. Vi fra konservativ Side ønsker som i alle Forhold en hensynsfuld Afvikling, det er kun, hvad der er i god Konsekvens af konservativ Politik, fordi vi, naar vi en Gang er gaaet ind i noget — maaske var det ikke rigtigt, at vi i sin Tid gik ind i hele Bolighistorien, Grundejerne var for Resten i nogen Grad Skyld deri, men det skal jeg lade ligge —, saa maa vi for det første se at komme ud af det, og vi maa langsomt ud af det, enhver Ting skal have sin Overgangstid. Men ingen kan være i Tvivl om, at den senere Lovgivning, vi har haft, i udpræget Grad har været præget af dette: Nu maa I vide at indstille jer efter, at vi skal afvikle.

Jeg maa altsaa paa den ene Side hævde, at den Tankegang, som ligger bagved: vi kommer til at betale saa og saa meget mere i Husleje, hvis vi ikke bevarer Restriktionerne, ikke kan være andet end Udtryk for, at man vil bevare Privilegier, og paa Bekostning af hvem? Først paa Bekostning af Grundejerne — jeg mener i og for sig ikke, at Forholdene for dem ligger saadan, at de har Grund til at beklage sig — og dernæst og navnlig paa Bekostning af de nye Lejere; for dem giver man jo, som jeg allerede har sagt, en god Dag. Man skaffer Boliger. Ja vist, det gør man, men efter hvad der siges, er de dyre, og man siger til den nye Lejer: Du vil ind og bo et Sted, som ligger bekvemt for din Virksomhed. Ja, det kommer ikke mig ved, ikke Spor, jeg har Interesse i saa og saa mange Tusind Lejere, for din Skyld kan jeg — det siger man naturligvis ikke, men det tænker man, formoder jeg — selvfølgelig ikke indlade mig paa noget. Du er blot en Ener, der kommer her og vil have en maaske for dig naturlig Opgave opfyldt, hvad interesserer

det mig? du er kun en Stemme, maa jeg bede om at faa de 10 000. Det er det, der ligger bagved de Argumenter, der er fremme. Men de er ikke samfundsmæssige, de er skadelige. Skal den lille Mand, fordi han er ung, have mindre Ret end den, der tilfældigvis er et Par Aar ældre? Jeg maa i de unges Navn, om jeg saa maa sige, hævde, at Opretholdelsen af den Boligtvang, vi har, er overmaade uheldig for dem. Om de kommer til at give lidt mere eller lidt mindre ved at flytte ind i en gammel Lejlighed, vil i mange Tilfælde slet ikke være det afgørende, men det afgørende er, at de kan bevæge sig frit.

I sidste Instans maa det hele bero paa, om man har eller ikke har den politiske Indstilling, der tror paa, at Livets Kræfter skal have Lov til i hvert Fald i ret høj Grad at bevæge sig i Frihed. Efter min konservative Opfattelse tror jeg naturligvis paa, at denne Frihed er af den yderste Nødvendighed for Samfundet som Helhed, og ud fra denne Betragtning tror jeg, man i det væsentlige nu maatte kunne komme bort fra Restriktionerne. Jeg tror, det tjener det hele Samfund bedst.

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. Grathwohl har Ordet for en kort Bemærkning.

Grathwohl: Jeg har kun en ganske kort Bemærkning til det ærede Medlem Hr. O. Andersen, der hævder, at jeg gaar uden om den Tale, som Overretssagfører Becker holdt i 1913. Nu maa jeg gøre opmærksom paa, at jeg først blev Medlem af Borgerrepræsentationen i 1914, og allerede det kunde maaske være en Undskyldning for, at jeg ikke kendte denne Tale. Men jeg vil indrømme, at jeg hævdede, at vi netop indenfor Borgergruppen allerede fra 1914 stillede os forstaaende overfor Boligrangen, og at der har været kontinuerlige Bestræbelser fremme indenfor denne Gruppe for at bøde paa det uheldige Forhold, at Boligreserven er faldet saa langt ned, som den er. Jeg hævdede, at man netop fra socialdemokratisk Side holdt strengt paa, at det var Kommunen, det offentlige, der skulde bygge. Det var Tonen den Gang, og det var ogsaa den Tone, der spolerede det Forslag — det udmærkede Forslag, som det nu fra alle Sider erkendes at være —, som Overretssagfører Becker fremførte i 1918 for at bøde paa Boligmangelen. Nu faar han sin Anerkendelse; det er desværre noget sent, og det har jo desværre bevirket mange andre sørgelige